

Állásfoglalás a nagykockázat vállalás korlátozásának szabályaival, illetve a C1LE, KC1LE (Banki és kereskedési könyvi nagykockázat vállalás), és C2LE, KC2LE (Ügyfélcsoport-tagok banki és kereskedési könyvi nagykockázat vállalásai) egyedi és konszolidált adatszolgáltatási táblákkal kapcsolatos egyes kérdésekről

A Társaság állásfoglalás iránti kérelmet nyújtott be a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéhez (**Felügyelet**) a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvénynek (**Hpt.**) a nagykockázat vállalás korlátozásáról szóló szabályaival, illetve a hitelintézetek által szolgáltatandó tőkemegfelelési adatok köréről és az adatszolgáltatás módjáról szóló 8/2011. (VI. 16.) PSZÁF rendelet C1LE, KC1LE (Banki és kereskedési könyvi nagykockázat vállalás), és C2LE, KC2LE (Ügyfélcsoport-tagok banki és kereskedési könyvi nagykockázat vállalásai) egyedi és konszolidált adatszolgáltatási táblákkal (**együttesen: Nagykockázati Táblák**) kapcsolatos egyes kérdések vonatkozásában.

I. TÉNYÁLLÁS

A Társaság a felügyeleti adatszolgáltatásnak való minél pontosabb megfelelés érdekében az informatikai rendszere fejlesztője felé fejlesztési igényt kíván továbbítani. A továbbítandó követelmények megfogalmazása során az alábbi jogszabály értelmezési kérdések merültek fel.

II. A JOGKÉRDÉSEK

2.1. A Hpt. 80. § (7) bekezdésben hogyan értelmezhető a hitelbiztosítéki érték 50%-ára vonatkozó szabály olyan intézményeknél, amelyek hitelbiztosítéki érték megállapítási szabályzat készítésére nem kötelezettek? Ez a probléma a sztenderd módszer szerinti ingatlannal fedezett kitettségek számítása kapcsán már felmerült. Abban az esetben, mivel a hitelezési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről szóló 196/2007. (VII. 30.) Korm. rendelet (**Hkr.**) a piaci érték alapján történő alternatív számolási módot is lehetővé tett, egy felügyeleti állásfoglalás a piaci értéket jelölte meg számítási alapként a nem lakóingatlanok kockázat mérséklési értékének meghatározásánál. Ebben az esetben viszont nincs ilyen alternatív lehetőség, így kérdés, hogy milyen értéket lehet/kell ilyenkor a lakóingatlannál figyelembe venni.

2.2. A közvetett kitettségek mérséklése érdekében, ha egyébként a kockázatmérséklés feltételei fennállnak, akkor a Nagykockázati Táblákban a hitelintézet szabadon dönthet-e abban a kérdésben, hogy a nagykockázat tekintetében mely ügyfeleknél, ügyfélcsoportoknál számítja be a harmadik fél által nyújtott garanciát vagy harmadik fél által kibocsátott hitelkockázati fedezetet vagy a figyelembe vételre vonatkozó döntésnek a garantőrre/harmadik félre vonatkozóan egységesnek kell lennie?

2.3. A Hpt. 81. (6) bekezdése alapján nagykockázat számításnál mit kell az ügyféllel szembeni hitelkockázati fedezet nélküli kitettséghez rendelt kockázati súlynak tekinteni egy késedelmes, nem granulált lakossági vagy ingatlannal fedezett kitettség esetén? Például:

- egy lakossági ügyfél Hkr. szerint 150% súlyozású késedelmes tételénél vagy
- egy nem granulált, eredetileg lakossági ügyfél kitettségénél vagy

- 100%-os ügyfélkockázati súlyú vállalkozás Hkr. szerint 35%-kal súlyozandó ingatlannal fedezett kitettségénél, amelyhez a Magyar Állam viszontgaranciája is kapcsolódik.
Mi az ügyféllel szembeni hitelkockázati fedezet nélküli kitettséghez rendelt kockázati súly értéke, az első példában 75% vagy 150%, a másodikban 75% vagy 100%, a harmadikban 100% vagy 35%?

2.4. A viszontgaranciát lehet-e úgy tekinteni, mintha a viszontgarantáló közvetlenül az ügyfélnek nyújtott volna garanciát, azaz az állami viszontgarancia lehet az állammal szembeni közvetett kitettség a Nagy kockázati Táblákban?

IV. A FELÜGYELET ÁLLÁSPONTJA

Ad. 2.1.

A Hpt. 80. § (7) bekezdése alapján a nagy kockázat vállalásnál a 79. § (4) bekezdése szerinti kitettség érték a tulajdonos által lakott vagy bérbe adott lakóingatlan hitelbiztosítéki értékének legfeljebb ötven százaléka csökkenthető, ha a) a kitettség lakóingatlanon bejegyzett jelzálogjoggal van fedezve, vagy a kitettség olyan lízingügyletből ered, amelyben a lízingbeadó mindaddig fenntartja a lízingbe adott lakóingatlan tulajdonjogát, ameddig a lízingbe vevő nem él vételi jogával, b) a lakóingatlan hitelbiztosítéki értékét legalább háromévente meghatározzák, és c) a lakóingatlan a hitelkockázati fedezetek elismerhetőségéről szóló külön jogszabály szerint elismert hitelkockázati fedezet.

A Felügyelet álláspontja szerint az egyéb, a rendelkezés a)-c) pontjában foglalt feltételek teljesítése esetén a hitelbiztosítéki érték megállapítási szabályzat készítésére nem kötelezett hitelintézetek esetében elfogadható a piaci érték alapulvétele a hitelbiztosítéki érték helyett, a korábbi, az állásfoglalás-kérésben hivatkozott felügyeleti állásfoglalás analógiájára.

Ad.2.2.

A Hpt. 81. § (6) bekezdés szerint, ha az ügyféllel szembeni kitettséget harmadik fél garanciája fedezi, vagy harmadik fél által kibocsátott elismert hitelkockázati fedezet biztosítja, a hitelintézet a) a kitettség garanciával fedezett részét úgy kezelheti, mint ami a garantőrrel és nem az ügyféllel szemben merül fel, ha a hitelezési kockázat tőkekövetelményének sztenderd módszere alkalmazásában a garantőrrel szembeni fedezetlen kitettséghez azonos vagy kisebb kockázati súly rendelhető, mint az ügyféllel szembeni hitelkockázati fedezet nélküli kitettséghez b) a kitettségnek az elismert hitelkockázati fedezettel biztosított részét úgy kezelheti, mint ami a harmadik féllel és nem az ügyféllel szemben merül fel, ha teljesülnek a ba) és bb) pontokban meghatározott feltételek.

Tekintettel arra, hogy a jogszabály megengedő szabályt tartalmaz, a jogszabályi feltételeknek megfelelő garancia [Hpt. 80. § (5) bekezdés] vagy más elismert hitelkockázati fedezet esetében egy hitelintézet maga dönthet arról, hogy a garanciával fedezett kitettséget az ügyféllel vagy a garantőrrel/harmadik féllel szembeni kitettségnek tekinti függetlenül attól, hogy a hitelezési kockázat mérésénél alkalmazza-e a garanciát vagy a más elismert hitelkockázati fedezetet, mint kockázatsökkentő technikát.

Ad.2.3.

A Hpt. 81. § (6) bekezdés fent idézett rendelkezéseivel kapcsolatos további kérdés arra irányult, hogy mit kell az ügyféllel szembeni hitelkockázati fedezet nélküli kitettséghez rendelt kockázati súlynak tekinteni a Társaság által megadott példákban. Az ügyféllel

szembeni hitelkockázati fedezet nélküli kitettséghez rendelt, sztenderd módszer szerint számított kockázati súlyt az dönti el, hogy a Társaság az ügyfelet – a fedezet figyelembe vétele nélkül – a sztenderd módszer szerinti melyik kitettségi osztályba sorolta/sorolná (a Társaság egyébként is sztenderd módszert alkalmaz, tehát a sztenderd módszer szerinti számítást a továbbiakban nem hangsúlyozza az állásfoglalás). Azaz a példánál maradva

- egy lakossági ügyfél Hkr. szerint 150% súlyozású késedelmes tételénél az ügyféllel szembeni kitettséghez rendelt kockázati súly a késedelmes tételek kitettségi osztályához rendelt 150% (és nem a Társaság által felvetett, a lakossági kitettséghez rendelt 75%). Ha ugyanis fennállnak a késedelmes tétel kitettségi osztályba sorolás feltételei, akkor ebbe a kitettségi osztályba kell sorolni az ügyfelet és nem a lakossági kitettségi osztályba (a kockázati súlyozás az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék arányától függően 100%-ra csökkenhet a Hkr. 13. § (1) bekezdés b) pontja alapján),
- egy nem granulált, eredetileg lakossági ügyfél kitettségénél a kockázati súly 100% (nem a lakossági kitettségi osztály szerinti 75%), mivel a lakossági kitettségi osztályba sorolás feltételeit – jelen esetben a Hkr. 11. § (1) bekezdés b) pontját – nem kielégítő kitettség vállalkozással szembeni kitettségnek minősül, melynek kockázati súlya alapesetben 100%,
- a harmadik példa minden kétséget kizáró megválaszolásához nem áll rendelkezésre elegendő információ. A megadott tények alapján a Felügyelet álláspontja szerint az ingatlanfedezet figyelembe vételére nem ez a jogszabályhely, hanem a Hpt. 80. § (7) bekezdése alkalmazandó. E szerint a 79. § (4) bekezdése szerinti kitettség érték a tulajdonos által lakott vagy bérbe adott lakóingatlan hitelbiztosítéki értékének legfeljebb 50%-ával csökkenthető, ha a) a kitettség lakóingatlanon bejegyzett jelzálogjoggal van fedezve, b) a lakóingatlan hitelbiztosítéki értékét legalább háromévente meghatározzák, és c) a lakóingatlan a Hkr. szerint elismert hitelkockázati fedezet. Ez esetben tehát nem a kockázati súly a releváns, hanem a kitettség értékét lehet 50%-kal csökkenteni.

Amennyiben a Társaság a viszontgarancia hatásával kíván számolni, akkor azt a Hpt. 81. § (6) bekezdés a) pontja alapján tudja megtenni. Azaz a kitettséget az állammal szembeni kitettségként kezelheti (ld. ehhez az Ad.2.4. pont válaszát is), ha az állammal szembeni kitettséghez azonos, vagy kisebb kockázati súly rendelhető, mint az ügyféllel szembeni fedezetlen kitettséghez (ezt pedig az dönti el a fentiekben már kifejtettek szerint, hogy az ügyfél a fedezet figyelembe vétele nélkül melyik kitettségi osztályba sorolandó).

Ad.2.4.

A Hkr. 122. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha egy kitettség központi kormány által viszontgarantált, akkor a hitelintézet a kitettséget a viszontgarancia nyújtója által vállalt közvetlen garanciával fedezettnek tekinti, ha a) a viszontgarancia a követelés hitelezési kockázatát minden szempontból fedezi, b) az eredeti garancia és a viszontgarancia egyaránt megfelel a 120. §, a 121. § és a 123. §-ban meghatározott követelményeknek, ide nem értve a viszontgarancia közvetlen jellegét, valamint c) a fedezet megbízható, és a múltbeli adatok nem utalnak arra, hogy a viszontgarancia kevesebbet ér, mint a viszontgarancia nyújtója által vállalt közvetlen garancia.

Amennyiben az állami viszontgarancia megfelel a Hkr. 122. § (1) bekezdésében felállított feltételeknek, akkor a Társaság a viszontgarantált kitettséget tekintheti az állammal szembeni kitettségnek és szerepeltetheti így a Nagykokázati Táblákban. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozandó a Hkr. 122. § (1) bekezdés b) pontjának rendelkezése, mely szerint ez a kedvezmény akkor alkalmazható, ha mind az „alap”, mind a viszontgarancia teljesíti a Hkr. 120. §, a 121. § és a 123. §-ban meghatározott követelményeket.

2011. október